

ISBN: 978-625-7014-92-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

**Ketebe Yayınları: 285**

**İnceleme**



**Yayın Yönetmeni**

Furkan Çalışkan

**Dizi Editörü**

Aykut Ertuğrul

**Yayıma Hazırlayan**

Kadir Daniş

**Düzeltili**

Cihan Aldık

**Kapak**

Harun Tan

**Mizanpaj**

Nilgün Sönmez

**1. BASKI**

Haziran 2020  
İstanbul

**Ketebe Yayınları**

**Sertifika No. 34989**

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

**Baskı ve Cilt**

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.  
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

# Mekândan Taşan Edebiyat

## Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri



TURGAY ANAR

KETEBE

---

## Turgay Anar

İstanbul'da, Üsküdar'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu (2001). Marmara Üniversitesi'nde yüksek lisansını (2004), İstanbul Üniversitesi'nde "Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri" çalışmasıyla doktorasını tamamladı (2011). Doktora sonrası araştırmalarını Amerika'da, *University of Wisconsin-Madison*'da yaptı (2014-2015).

Eserlerinden bazıları: *Mekândan Taşan Edebiyat: Yeni Türk Edebiyatında Edebiyat Mahfilleri* (2012), *Sonsuzluğun Yüzleri: İkinci Yeni Şiirinde Görsel Sanatlar* (2015), *Viyana'dan Londra'ya: Hüseyin Kâzım'ın Viyana, Almanya, Moskova ve Londra Seyahatnâmeleri* (2015), *Büyülü Bir Geçmiş Zamanının İzinde: Bosnalı Ali Şevki Hoca* (2017). Âkif'in Şehirleri: İstanbul Avrupa Yakası (2019). Ayrıca Ahmet Hamdi Tanpınar ve Metin Eloğlu'nun kitaplarına girmemiş metinlerini derledi. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

# İÇİNDEKİLER

<b>BİRİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ</b> .....	13
<b>İKİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ</b> .....	17
<b>KISALTMALAR LİSTESİ</b> .....	18
<b>GİRİŞ</b> .....	19

## BİRİNCİ BÖLÜM

<b>Yeni Türk Edebiyatındaki Edebiyat Mahfilleri İçin Bir Çerçeve Denemesi</b> .....	23
<b>I. Kanon Kavramına Genel Bir Bakış</b> .....	23
1. Günümüzdeki Anlam ve Kullanımlarına Göre Kanon Kavramı.....	28
2. Edebiyat Kanonları.....	30
3. Edebiyat Mahfillerinin Kanon Üzerindeki Etkisi.....	39
<b>II. Sanat/Kâr Hamiliği (Patronaj)</b> .....	43
<b>III. Salon Edebiyatı</b> .....	51
<b>IV. Encümen ve Encümen-i Şuaralar</b> .....	55

## İKİNCİ BÖLÜM

<b>Tanzimat'tan Günümüze Edebiyat Mahfilleri</b> .....	73
<b>I. Paşa ve Beylerin Köşk, Konak ve Yalıları ile Edebiyat Meraklıları, Sanatçı ve Yazarların Evleri</b> .....	74
1. Hersekli Ârif Hikmet'in Evi.....	74
2. Abdurrahman Sami Paşa'nın Konağı.....	77
3. Abdüllatif Suphi Paşa'nın Konağı.....	88
4. Recaiade Mahmut Ekrem'in Yalısı ve Furuzağa'daki Evi.....	92
5. Şair Niğâr Hanım'ın Evi.....	100
6. Halid Ziya Uşaklıgil'in Reji İdaresindeki Odası ve Yeşilköy'deki Köşkü.....	106

7. Tevfik Fikret'in Baba Evi/ Yalısı ve Âşiyân.....	110
8. Abdullah Cevdet'in İçtihat Evi.....	120
9. İhsan Raif Hanım'ın Evi.....	127
10. İbnülemin Mahmut Kemal İnal'ın Konağı.....	133
11. Abdülhak Hâmid Tarhan'ın Evi .....	141
12. İsmail Hami Danişment'in Ev(ler)i.....	148
13. Sabahattin Eyüboğlu'nun Evi .....	150
14. Şükufe Nihal'in Evi .....	153
15. Ekrem Hakkı Ayverdi'nin Evi.....	158
16. Nahit Hanım'ın (Fıratlı) Ev(ler)i .....	161
<b>II. Kahve, Kırathane ve Çay Bahçeleri .....</b>	<b>164</b>
1. Çiçekçi Kahvesi .....	164
2. Sarafım Kırathanesi .....	168
3. Meserret Kırathanesi .....	173
5. Küllük Kahvesi .....	183
6. Eptalafos Kahvesi .....	205
7. Daruttalim Kırathanesi .....	208
8. Marmara Kırathanesi.....	212
9. Elif (Otel'in) Kahvesi, Merkez ve Vagon Kırathaneleri: SEK.....	219
10. Bostancı İstasyon Aile Çay Bahçesi: Türk Dili Dergisi Perşembe Toplantıları.....	225
<b>III. Pastaneler.....</b>	<b>230</b>
1. Lebon.....	230
2. Nisuz.....	236
3. Petrograd.....	242
4. Markiz .....	246
5. Elit Pastanesi.....	250
6. Baylan.....	255
<b>IV. Bar-Meyhane .....</b>	<b>264</b>
1. Lambo'nun Meyhanesi.....	264
2. Kulis Bar.....	268
<b>V. Lokanta ve Restoranlar.....</b>	<b>270</b>
1. Bacı Restoran.....	270
2. Cumhuriyet Lokanta ve Meyhanesi.....	271
3. Degustasyon.....	274
4. Deniz Lokantası (Perşembeciler).....	278

5. Hatay Restoran.....	281
<b>VI. Oteller</b> .....	286
1. Tokatlıyan Oteli.....	286
2. Park Otel.....	290
3. Pera Palas Oteli.....	294
<b>VII. Matbaa ve Edebiyat Dergileri Çevresindeki Birliktelikler, Dergi İdare Yerleri</b> .....	297
1. Servet-i Fünûn Dergisi İdare Yeri.....	297
2. Hilal Matbaası ve Fecr-i Âti Encümeni.....	300
3. Büyük Doğu Akademyası.....	301
4. Papirüs Dergisi İdare Yeri.....	305
<b>VIII. Kitabevleri</b> .....	309
1. Enderun Kitabevi.....	309
2. Yazı Kitabevi.....	312
<b>IX. Sanat Galerisi</b> .....	314
1. Adalet Cimcoz'un Ev(ler)i/Maya Sanat Galerisi.....	314

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

<b>Haklarında Ayrıntılı Bilgiler Bulunmayan Diğer Edebiyat Ortamları</b> .....	323
<b>I. Paşa, Beylerin Köşk, Konak ve Yalıları ile Edebiyat Meraklıları, Sanatçı ve Yazarların Evleri</b> .....	323
1. Şeyhülislam Ârif Hikmet'in Konağı.....	323
2. Lebib Efendi'nin Konağı.....	325
3. Zeynep Hanım Konağı (Yusuf Kâmil Paşa'nın Konağı).....	325
4. Âsım Paşa Konağı: Encümen-i Ülfet.....	328
5. Midhat Paşa'nın Konağı.....	329
6. Münif Paşa'nın Konağı.....	330
7. Üsküdarlı Talat ve İzzetin Evleri.....	332
8. Ahmet Muhtar Kevakib'in Konağı.....	333
9. Hüseyin Kâzım Kadri'nin Evi.....	334
10. Ahmet Midhat Efendi'nin Yalısı.....	336
11. İsmail Safa'nın Evi.....	337
12. Damad Mahmud Celâleddin Paşa'nın Köşkleri.....	338
13. Abbas Halim Paşa'nın Selamlık Köşkü.....	339
14. Celâl Esad Arseven'in Baba Konağı ve Evi.....	341
15. Şemseddin Sami'nin Köşkü.....	342

16. Ali Kemal'in Baba Evi-Konağı .....	343
17. Reşid Akif Paşa'nın Konağı .....	345
18. Ali Şevki Hoca'nın Evi.....	346
19. Şeyh Vasfî'nin Konağı.....	348
20. Ahmed Ağaoğlu'nun Evi.....	349
21. Tahsin Nahid'in Evi.....	350
22. Kıbrıslılar Yalısı.....	351
23. Sait Halim Paşa'nın Yalısı.....	352
24. Ömer Seyfettin'in Evi .....	354
25. Müfid Râtib'in Evi.....	354
27. Celâl Sahir'in Evi.....	355
29. Ahmed Hulusi Bey'in Köşkü.....	357
30. Cevdet Bey'in (Arapzade) Evi.....	358
31. Ahmed Süheyl Ünver'in Konağı.....	358
32. Ahmet Haşim'in Evi.....	359
33. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'nun Evi .....	361
34. Hilmi Ziya Ülken'in Evi .....	361
35. Sadi Irmak'ın Evi.....	361
36. Suphi Nuri İleri'nin Evi.....	362
37. Fikret Âdil'in Evi.....	362
38. Ahmet Dino'nun Evi .....	363
39. Kocataş Yalısı.....	364
40. Rıfkı Melül Meriç'in Evi.....	365
41. Rüştü Sezginioğlu'nun Dairesi (Tem Apartmanı).....	366
42. Şefik Bey'in Konağı.....	367
43. Fuad Şemsi İnan'ın Yalısı.....	367
44. Mahir İz'in Evi.....	369
45. Melek Celal Sofu'nun Köşkü .....	370
46. Mübaccel Bayramveli'nin Evi.....	371
<b>II. Kahve, Kiraathane, Cafe ve Çayhaneler .....</b>	<b>372</b>
1. Mahmutpaşa Kahvesi .....	372
2. Cafe Flamme.....	372
3. Hacı Reşid Efendi'nin Çayhanesi.....	374
4. Hacı Mustafa'nın Çayhanesi.....	379
5. Fevziye Kiraathanesi .....	382
6. Ârif'in Kiraathanesi-Setli Kahve .....	384

7. Kâzım'ın Kiraathanesi.....	385
8. Fındıklı Kahvesi.....	386
10. Acem'in Kahveleri.....	388
11. Yeni Şark Kahvesi.....	389
12. Halk Kiraathanesi.....	390
13. Çınaraltı Kahveleri.....	390
14. Kristal Kahve Ve Gazinosu.....	393
15. Yavru'nun Çayhanesi.....	393
16. Viyana Kahvesi.....	394
17. Suna Kiraathanesi.....	395
18. Kanunu Esasi Kiraathanesi.....	397
19. Hasırlatı Kahvesi.....	399
<b>III. Pastaneler</b> .....	400
1. Hacı Bekir Pastanesi.....	400
2. Kars Pastanesi.....	400
3. Haylayf Pastanesi.....	401
4. Soley Pastanesi.....	401
<b>IV. Bar-Meyhaneler</b> .....	402
1. Vezir Hanı Meyhanesi.....	402
2. Anadolu Birahanesi.....	402
3. Nektar Birahanesi.....	403
4. Todori.....	405
5. Yakup 2.....	406
<b>V. Lokanta, Restoran ve Lokaller</b> .....	407
1. Aşçı Çavuş'un Lokantası.....	407
2. Abdullah Efendi Lokantası.....	407
3. Koço.....	408
4. Ştaynburg.....	409
5. Sanat Dostları Lokali.....	411
6. Refik Restoran.....	411
7. Sirkeci Gar Lokantası.....	415
8. Fıçı Restoran.....	416
9. Tuna Lokantası.....	417
<b>VI. Otel ve Pasaj</b> .....	417
1. Divan Oteli.....	417
2. Çiçek Pasajı.....	418